

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ОБЩЕСТВЕНА ДИСКУСИЯ

„КАК ДА ПРЕОДОЛЕЕМ ЕНЕРГИЙНАТА БЕДНОСТ?“

25 юли 2016 г.

**МАЯ МАНОЛОВА,
ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

Защо организирах тази дискусия?

Като национален омбудсман съм поела ангажимент да защитавам уязвимите в процеса на либерализация на енергийния пазар.

Какво показват фактите?

Либерализацията стартира от 1 април т. г., до момента няма изработени стратегия и политики.

Липсва достатъчно информация за истинското състояние сред уязвимите групи потребители:

- Колко ел. енергия се употребява?
 - Каква част от доходите представлява?
 - Какъв е обхватът на енергийно бедните?
- Няма ясна дефиниция за „енергийна бедност“.**

Критерии за енергийна бедност

В европейските държави съществуват различни критерии за определяне на енергийната бедност.

- ✓ **Великобритания** – 10% от доходите на домакинство да отиват за отопление на жилището;
- ✓ **Франция** – всички домакинства, които не поддържат нормална температура /21 градуса в основните помещения и 18 градуса в допълнителните/;
- ✓ **БЪЛГАРИЯ** – по всеки един от показателите нашата страна е енергийно най-бедната в Европа:
 - по невъзможност на домакинствата да поддържат дома си топъл – **70%**;
 - по забавени /неизплатени/ битови сметки – **50,7%**;
 - по състояние на жилищния фонд – **29,5%**.

Показатели за монетарна /обща/ бедност

По данни на „Евростат“ от април 2016 г.

- ✓ **1/3 или 34,2 на сто от българите живеят в риск от бедност** - не могат да поддържат дома си топъл, не покриват сметките и жизнените си стандарти.
- ✓ **2,5 млн. души у нас живеят в тежки материални лишения** - над четири пъти по-голям от средния за ЕС (8,2%),
- ✓ **36 на сто е „сивата бедност“ в България** - по оценка на броя на работещите бедни, здравнонеосигурените, бедните пенсионери.

МЕ дефинира като уязвими потребители 14 % или 1,1 милиона души у нас

- ✓ **Финансовата мярка** или социална тарифа е краткосрочна мярка за срок до 5 години, ще покрива **70% от цената на електроенергията и 33% от цената на пълната услуга**
 - Ще подпомага хората, които и в момента получават енергийни помощи за отопление;
 - Възрастните и самотни хора над 70 години с доходи единствено от пенсия, под прага на бедността;
 - Хората с над 90% намалена трудоспособност с чужда помощ и семействата на деца с увреждания.
 - ❖ **100 kWh** електроенергия на месец за потребители на централно топлоподаване и **150 kWh** на месец за останалите
- Това са едва по 7.60 лв. на домакинство и по 3.20 на човек**

ДРУГИ МЕРКИ НА МЕ

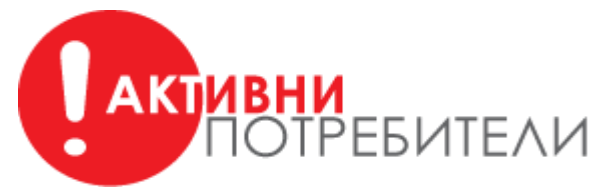
✓ Нефинансовите мерки:

- Да не се спира електрозахранването за хора, използващи животоподдържаща апаратура
- Облекчена процедура за участие в програмите за саниране на многофамилни жилища, когато в тях над 30% от живущите са енергийно уязвими.

✓ **Дългосрочните мерки** - целят подобряване на енергийната ефективност

ТОВА ДОСТАТЪЧНО ЛИ Е?

НАШИЯТ ПАКЕТ ОТ МЕРКИ

- ✓ **О**бединени действия за изготвяне на ефективни, действащи, ясни и прозрачни правила за преодоляване на енергийната бедност в България;
- ✓ **М**аксимално разширяване на кръга и обхвата на лицата, които ще бъдат включени в понятието „уязвими потребители“;
- ✓ **З**ащита на уязвимите потребители – енергийно бедни;
- ✓ **С**ъздаване на бърз, достъпен, удобен механизъм за смяна на доставчика на енергийни услуги;
- ✓ **Г**арантиране правото на гражданите на достъп до енергийните услуги, на избор, на информация.

МЕРКИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- 1.** Разработване на Национална стратегия за защита на уязвимите потребители.
- 2.** Създаване на постоянно функциониращ Съвет по проблемите на енергийната бедност, с участието на държавни органи и граждански организации.
- 3.** Приемане на дефиниция на понятието „енергийна бедност“, отразяваща националните особености и основни фактори като: цени, доходи, състояние на жилищата, здравословно състояние, пенсиониране, трайна безработица, членове на домакинството.
- 4.** Постоянен мониторинг на енергийната бедност, оценка на социалното въздействие от конкретните мерки.

5. Прилагане на микс от инструменти и механизми за превенция и борба с енергийната бедност:

- социални тарифи;
- опрощаване на лихви при закъснели плащания;
- гъвкави схеми за разсрочване на задължения, отразяващи финансовите възможности на потребителите;
- безплатни проверки в сгради от енергийните предприятия;
- защитна мрежа срещу изключване на уязвимите потребители при критични ситуации;
- създаване на нормативни предпоставки за колективна смяна на доставчика на енергия при по-атраktivни тарифи;
- насърчаване на активното потребителско поведение и предоставяне на достъпна информация, свързана с възможностите за спестяване на енергия и действителните разходи;
- разкриване на общински центрове за консултиране, ориентиране и техническо съдействие по енергийна ефективност за уязвимите потребители;
- поощряване ролята на информационни посредници - потребителски асоциации, местни власти, обществени институции, за съвети за ефективна енергийна стратегия на домакинствата.

- 6.** Национална схема за подкрепа подмяната на електроуреди с по-висока енергийна ефективност – напр. ваучерни схеми.
- 7.** Въвеждане на задължения за доставчиците на електроенергия, газоснабдяване и топлоснабдяване за специализирани услуги за клиентите в състояние на енергийна бедност, напр. безплатна подмяна на измервателните уреди.
- 8.** Разширяване обхвата на Националната програма за енергийна ефективност, с цел подобряване състоянието на жилищния фонд и намаляване на енергийните разходи на домакинствата.
- 9.** Въвеждане на ясни правомощия на КЕВР в условията на либерализация на енергийния пазар.
- 10.** Национална информационна кампания за борба с енергийната бедност.

- 11.** Създаване на Енергиен калкулатор за сравнение на цените на доставчиците на енергия и предлаганите услуги.
- 12.** Създаване на Етичен кодекс на търговците на електрическа енергия.
- 13.** Създаване на регистър на нелоялни търговски практики, на некоректните търговци на електрическа енергия.

Благодаря Ви за вниманието!

